

**Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego
w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych ws. finansowania przez banki
mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorców**

Mając na uwadze, że:

- A. Artykuł 31f ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw („specustawa COVID”) dotyczy zmiany warunków lub terminów spłaty kredytu lub pożyczki udzielonej przez bank na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe („pr. bank.”) mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (łącznie „MŚP”) przed dniem 8 marca 2020 r., pod warunkiem, że taki klient posiadający status MŚP był przedmiotem oceny kredytowej dokonanej z pozytywnym wynikiem nie wcześniej niż w dniu 30 września 2019 r.;
- B. Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego („UKNF”) z dnia 31 marca 2020 r. przedstawione w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych ws. finansowania przez banki klientów korporacyjnych w obliczu pandemii koronawirusa w punkcie A. odnosi się wyłącznie do finansowania przez banki innych niż MŚP klientów korporacyjnych, czyli klientów korporacyjnych nieobjętych zakresem szczególnych regulacji ustawowych wprowadzanych dla mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach Tarczy Antykryzysowej (czyli art. 31f specustawy COVID);
- C. Środowisko bankowe zwraca uwagę na brak regulacji odnoszącej się do sytuacji, gdy klient posiadający status MŚP nie podlegał ocenie kredytowej w lub po dniu 30 września 2019 r. (np. ze względu na niekorzystanie w tym okresie z finansowania bankowego), przy czym legitymuje się pozytywną historią prowadzonej działalności gospodarczej, lecz brak jego oceny kredytowej powoduje, iż nie jest on objęty regulacją art. 31f ust. 1 specustawy COVID;
- D. Środowisko bankowe identyfikuje potrzebę poszukiwania rozwiązań, które umożliwią bankom – w obliczu pandemii COVID-19 – finansowanie także takich MŚP, które nie spełniają wymagań określonych w art. 31f specustawy COVID ze względu na brak oceny kredytowej dokonanej w lub po dniu 30 września 2019 r. i zwróciło się do UKNF o współpracę w wypracowaniu rozwiązań umożliwiających bankom bezpieczne finansowanie takich klientów w obliczu pandemii COVID-19.

UKNF przedstawia następujące stanowisko:

1. Z kontaktów z bankami wynika, że przy finansowaniu MŚP banki stosują takie podejście do wymagań odnoszących się do dokumentów, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 2 pr. bank., które uwzględnia specyfikę MŚP i zmierza do odpowiedniego odformalizowania zakresu dokumentów wymaganych od klientów MŚP jako „program naprawy gospodarki” (w rozumieniu art. 70 ust. 2 pkt 2 pr. bank.). Podejście takie pozwala bankom, w ramach dotychczasowej praktyki stosowania art. 70 ust. 2 pkt 2 pr. bank., również w obliczu pandemii COVID-19 i związanych z nią trudności zachować pragmatyczne podejście w odniesieniu do zakresu informacji i dokumentów wymaganych od klientów MŚP zgodnie z art. 70 ust. 2 pkt 2 pr. bank.
2. Wychodząc naprzeciw postulatom środowiska bankowego dotyczącym odniesienia się przez UKNF do ewentualnego zabezpieczenia ekspozycji banków wobec MŚP gwarancjami Banku Gospodarstwa Krajowego, w przypadku objęcia ekspozycji kredytowych gwarancją BGK w wysokości 80% kwoty kredytu, UKNF akceptuje potraktowanie takiej gwarancji jako spełniającej warunek „szczególnego sposobu zabezpieczenia” w zakresie nią objętym, przy czym bank będzie zobowiązany pozyskać dodatkowe zabezpieczenie odpowiadające co najmniej pozostałym 20% kwoty kredytu, łącznie zabezpieczające w całości przed potencjalną szkodą. Może ono zostać udzielone przez MŚP, jego właścicieli lub podmioty trzecie. Ocena jakości tego zabezpieczenia i jego adekwatności jako zabezpieczenia niepokrytej gwarancją BGK części kwoty kredytu pozostaje po stronie banku.

W ocenie UKNF podejście zaproponowane w punkcie 2 (powyżej) z jednej strony otwiera możliwość bezpiecznego finansowania przez banki takich podmiotów MŚP, które mimo posiadania dobrej historii działalności nie legitymują się pozytywną oceną kredytową dokonaną w lub po dniu 30 września 2019 r., a z drugiej strony zapewnia właściwą alokację ryzyka i rozkład bodźców ekonomicznych pomiędzy bankami finansującymi a takimi klientami MŚP i ich właścicielami.

UKNF oczekuje, że banki – zgodnie ze składanymi deklaracjami – będą w pełni korzystać z możliwości bezpiecznego finansowania przedsiębiorców, w tym MŚP, stworzonych w szczególności przepisami specustawy COVID oraz wypracowanych dzięki współpracy środowiska bankowego z UKNF i zapewnią odpowiedni poziom dostępności kredytu dla przedsiębiorstw, co jest kluczowym czynnikiem umożliwiającym przezwycięzenie negatywnych gospodarczych efektów pandemii COVID-19.

Jacek Jastrzębski

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego